

CED groep
educatieve diensten

Hulpteksten t.b.v. schoolplan

Versie februari 2018

Visie en missie

De pedagogische visie van De Vreedzame School
De Vreedzame School wil twee dingen combineren: een structureel programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap met een goed pedagogisch klimaat. Onze samenleving is een democratische samenleving. De kern van een democratie is de erkenning van verschillen. De Vreedzame School wil kinderen al op jonge leeftijd leren hoe je om kunt gaan met verschillen. Hoe overbruggen we meningsverschillen? Hoe lossen we de belangentegenstellingen in een conflict zó op dat beide partijen tevreden zijn? Staan we open voor mensen die 'anders' zijn dan wij?

De Vreedzame School beschouwt de klas en de school als een leer- en leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren wat het betekent om een 'democratisch burger' te zijn: open staan voor en kunnen overbruggen van verschillen tussen mensen, een bijdrage leveren aan het algemeen belang, en actief verantwoordelijk willen zijn voor de gemeenschap. Daarmee bieden we kinderen perspectief en hoop. Ze ervaren dat het uitmaakt dat ze er zijn, dat ze 'er toe doen'.

Voor uw schoolplan:

De Vreedzame School in een notendop 1

De Vreedzame School beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren wat het betekent om een 'democratisch burger' te zijn: open staan voor en kunnen overbruggen van verschillen tussen mensen, een bijdrage leveren aan het algemeen belang, en actief verantwoordelijk willen zijn voor de gemeenschap. Daarmee ervaren kinderen dat het uitmaakt dat ze er zijn, dat ze 'er toe doen'.

Op het niveau van de leerlingen streeft het programma ernaar om kinderen te leren:

- op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen
- constructief conflicten op te lossen
- verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap
- een open houding aan te nemen tegenover verschillen tussen mensen
- volgens welke principes onze democratische samenleving is ingericht,

en de sociale, emotionele en communicatieve vaardigheden die nodig zijn voor bovenstaande doelen.

Op het niveau van de school realiseert het programma een positief sociaal en moreel klimaat, waarin:

- iedereen op een positieve manier met elkaar omgaat
- de eigen kracht van kinderen benut wordt
- leerkrachten en leerlingen zich veilig voelen en prettig werken
- handelingsverlegenheid bij leerkrachten voorkomen wordt.

Het hart van De Vreedzame School wordt gevormd door het basiscurriculum. Deze lessenserie bestaat uit een wekelijkse les of activiteit in alle groepen van 30-45 minuten. Er zijn 38 lessen verdeeld over zes blokken:

1. We horen bij elkaar – groepsvorming en een positief sociaal klimaat
2. We lossen conflicten zelf op - conflicthantering
3. We hebben oor voor elkaar – communicatie
4. We hebben hart voor elkaar – gevoelens
5. We dragen allemaal een steentje bij – verantwoordelijkheid
6. We zijn allemaal anders – diversiteit.

De school voldoet hiermee aan de eisen van de Inspectie op het terrein van sociale competentie, actief burgerschap en sociale integratie.

De Vreedzame School in een notendop 2 (nog iets korter)

De Vreedzame School is een programma voor basisscholen dat streeft naar een democratische gemeenschap waarin leerlingen een stem krijgen, zich verantwoordelijk voelen, zich positief sociaal gedragen, en conflicten zonder geweld oplossen. De kern van De Vreedzame School bestaat uit een wekelijkse les voor alle groepen in de basisschool in conflictoplossing en de sociale competenties die daar voor nodig zijn. Maar De Vreedzame School is meer dan een lesmethode. Het is een visie, een aanpak, waarin de eigen kracht van kinderen centraal staat. Kinderen krijgen taken en verantwoordelijkheden in de klas, in de school, en ook in de omgeving van de school. Er worden aparte leerlingmediatoren opgeleid die helpen bij het oplossen van conflicten. Zo leren de leerlingen allerlei vaardigheden die ze nodig hebben als (toekomstig) burger in onze democratische samenleving. Dat leren ze o.a. tijdens het werken in klassen- en/of schoolcommissies. De school fungeert zo als een oefenplaats voor democratisch, actief burgerschap. De school voldoet hiermee aan de eisen van de Inspectie op het terrein van sociale competentie, actief burgerschap en sociale integratie.

Eventueel is de tekst uit te breiden met (onderdelen uit): Doelen van De Vreedzame School

Wat wil De Vreedzame School bereiken? Kerndoel van het programma is dat we kinderen een stem willen geven, en hen actief aan willen spreken op hun verantwoordelijkheid voor hun omgeving, voor de schoolgemeenschap en de samenleving.

Op het niveau van de *leerlingen* streeft het programma ernaar om kinderen te leren:

1) op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen
2) constructief conflicten op te lossen
3) verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap
4) een open houding aan te nemen tegenover verschillen tussen mensen
5) volgens welke principes onze democratische samenleving is ingericht.

In het onderstaande schema zijn de doelen nader uitgewerkt in competenties:

Overleg, menings- en besluitvorming	Omgaan met conflicten	Verantwoordelijkheid voor gemeenschap	Open staan voor verschillen	Democratische geletterdheid
- een standpunt hebben - opkomen voor eigen standpunt - luisteren naar anderen - verplaatsen in standpunt anderen - debatteren - argumenteren - bereidheid van standpunt te veranderen - compromissen sluiten - loyaal aan genomen besluit zijn - rekening houden met minderheidsstandpunt - kritisch denken - informatie inwinnen en kritisch analyseren	- inzicht in en kennis van conflictoplossing - inzicht in eigen stijl van conflictoplossing - verplaatsen in positie van ander - onderhandelen - win-winoplossing nastreven - afzien van fysiek of mentaal geweld - kennis van mediatie - mediatievaardigheden - omgaan met boosheid in een conflict	- verantwoordelijkheid voor elkaar - verantwoordelijkheid voor klas, school en buurt - zorgzaamheid - rechtvaardigheids-gevoel - participatie - initiatieven nemen - meepraten en meedenken - aan regels houden - samenwerken - behulpzaamheid	- tolerantie - aanpassen aan andermans regels en gewoonten - respect voor andere levensopvattingen en –stijlen - inleven in de ander, in andere culturen, in andere levensomstan-digheden - constructief omgaan met vrijheid van meningsuiting, godsdienst - onderscheid tussen vooroordeel en oordeel - kennis levensbeschou-welijke stromingen	- democratische instituties (Tweede Kamer, grondwet e.d.) - democratische spelregels - rechten en plichten in een democratie - democratische principes (verkiezingen, achterban, vertegen-woordiging) - rol van de media in democratie

Basale intrapersoonlijke componenten:	Basale interpersoonlijke componenten:
- zelfreflectie - zelfvertrouwen / positief zelfbeeld - zelfsturing/ eigen impulsen kunnen reguleren/ zelfcontrole - inzicht in effect van het eigen handelen op anderen	- empathie/ jezelf kunnen en willen verplaatsen in anderen - van perspectief kunnen wisselen - inzicht in gedrag en beweegredenen van anderen - nieuwsgierigheid / open staan voor anderen of iets nieuws

Een positief sociaal en moreel klimaat, waarin:

- leerkrachten prettig werken
- handelingsverlegenheid bij leerkrachten voorkomen wordt
- kinderen zich veilig voelen
- kinderen zich gehoord en gezien voelen
- iedereen bereid is zich te verplaatsen in de ander
- iedereen op een positieve manier met elkaar omgaat
- de eigen kracht van kinderen benut wordt.

©CED-Groep

Het programma richt zich dus zowel op doelen op het niveau van de leerlingen, als op *leerkracht*- en *schoolniveau.*

De in het schema genoemde ‘competenties’ zijn een mengsel van kennis, vaardigheden, attitudes en reflectie. Het programma zal aan al deze aspecten aandacht moeten besteden. Natuurlijk zal er *kennis* worden overgedragen, en er samen met de leerlingen betekenis aan worden gegeven. Kennis over manieren om conflicten op te lossen, bijvoorbeeld, maar vooral ook kennis over de democratische principes van onze samenleving (de ‘democratische geletterdheid’). Wat betekent ‘vrijheid van meningsuiting’ eigenlijk? Hoe werkt het principe van volksvertegenwoordiging? Maar er zal ook gewerkt moeten worden aan het trainen van *vaardigheden* (kunnen mediëren, argumenteren, omgaan met boosheid, een standpunt verdedigen, enzovoort). Evenzeer aan het stimuleren van een positieve *attitude:* de wil om ‘democraat’ te zijn (de wil om een conflict constructief op te lossen, of de wil om initiatieven te nemen voor een ander of voor de gemeenschap). Naast kennis, vaardigheden en attitudes is een belangrijke rol in het leerproces weggelegd voor *reflectie*. Kinderen moeten leren reflecteren over bijvoorbeeld hun eigen stijl van omgaan met conflicten. Maar ook in het verwerven van nieuwe begrippen speelt reflectie, naast constructie en interactie, een rol.